

ಕಡಲ ಕಿವಾರಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ

ಬೈಂದೂರಿನ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಬಳಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುತ್ತಿರುವ ಸುಮನ ನದಿಯ ದೃಶ್ಯ.

ಉದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿಗೆ 'ಸಾಗರಮಾಲಾ' ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಹರಿದುಬಂದಿದೆ. ಘಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದು ಬರುವ ಹತ್ತಾರು ನದಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಳಿವೆ ಬಾಗಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ! ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಆಗ್ರಹಿಸುವ ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

■ ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಇನ್ನೇನು ಸಮುದ್ರ ಸೇರಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೊಂಡವಳಂತೆ ಬೆಟ್ಟವೊಂದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸುತ್ತಿವರಿಯುವ ಅಘನಾಶಿನಿ ನದಿ. ತದಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಬಳಿ ಆಕೆ ಹೀಗೆ ತಿರುವು ಪಡೆದದ್ದರಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಆಕೆಯ ಮಡಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚನೆ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕೆಸರು ಕೆಸರಾಗಿರುವ ದಿಬ್ಬಗಳು, ಕಾಂಡಾ ಕಾಡುಗಳು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ದ್ವೀಪಗಳು, ತಿರು ತಿರುಗಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಯ ಗುಂಗು ಜೀವರಾಶಿಯ ಅಮೋಘ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾವು ನೀಡಿವೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದು ಬರುವ ನದಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುತ್ತ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಜಾಲವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಪಯಣ ಮುಗಿಸಿ ಬರುವ ಫಲ್ಗುಣಿ ನದಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ. ಓ... ಅಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಸಮುದ್ರ ಕಂಡರೂ ಆಕೆ ಸಮುದ್ರ ಸೇರಲಾರಳು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಲ ದಂಡೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಬಹು ದೂರ ಸಾಗಿ, ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ನೇತ್ರಾವತಿಗೆ ತಳಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕವೇ ಆಕೆ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಕರಾವಳಿ ಜನರನ್ನು ತಾಯಿಯಂತೆ ಪೊರೆಯುವ ಘಟ್ಟದಿಂದ ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರದತ್ತ ಹರಿದು ಬರುವ ನದಿಗಳು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವ ಎಲ್ಲ ಅಳಿವೆ ಬಾಗಿಲುಗಳೂ (estuary) ವಿಶೇಷವಾದವೇ. ಈ ನದಿಗಳು ಜೀವಿಗಳೆಡೆಗೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯಧಾರೆಯನ್ನೇ ಹರಿಸುತ್ತ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ದೀರ್ಘಪಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಿಹಿನೀರನ್ನು ಉಣಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಗ್ರಹ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಏರುವ ಆತಂಕ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಸಮುದ್ರ ಕಿನಾರೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ತೀವ್ರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಆಘಾತ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಅಳಿವೆ ಬಾಗಿಲಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಎನ್ನುವಂತೆ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಚಕರಗಳು ಗಾಢವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಉತ್ತಾದನಾ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಬಂದರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್